

VIRGINIA HENDERSON

Teorie základní ošetrovatelské péče

2019/2020
TOS2

Mgr. Martin Krause, DiS.

martin.krause@tul.cz

Virginia Henderson

- *1897 Kansas
- † 1996 Branford
- 1921 – základní ošetřovatelské vzdělání – Army School of Nursing, Washington, D.C.
- 1922 – vyučovala ošetřovatelství – Protestant Norfolk Hospital – Virginia
- 1927 – studium na Teachers College Columbia University
- 1934 – dokončení Mgr.
- 1953 – působení na Yale University of Nursing v New Havene
- 1959-1971 – vedoucí ošetřovatelských studií, ošetřovatelský výzkum
- 1960 – publikace Basic Principle of Nursing Care
- 1966 – publikace The Nature of Nursing
- 80. léta – aktivní emeritní členka ošetřovatelského výzkumu – Yale University
- získala 7 doktorátů
- 1988 – čestné členství v American Nursing Association

Metaparadigma

osoba

- nezávislá holistická bytost, 14 elementárních potřeb

prostředí

- nedefinuje
- životní prostředí, vnější podmínky a vlivy působící na jedince

zdraví

- nedefinuje
- soběstačnost, samostatnost, nezávislost jedince, plnění 14 potřeb bez pomoci

ošetřovatelství

- proces řešení problémů pacienta prostřednictvím poskytování pomoci
- **cílem je soběstačný a nezávislý jedince, schopný hodnotně žít**

Teoretická východiska, asumpce

teoretická východiska

- poznatky z fyziologie, psychologie, sociologie
- práce významných autorů (Orlando,

asumpce

- "Ošetřovatelství je zakotvené v potřebách lidstva." definice ošetřovatelství – Harmer (Pavlíková, 2006, s. 44)
- nedostačující péče dle služebních předpisů
- ošetřovatelství nepodřizovat medicíně
- cíl – samostatnost a nezávislost pacienta

Hlavní jednotky

Hlavní jednotky

1) cíl ošetřovatelství	<ul style="list-style-type: none">• nezávislost pacienta v uspokojování potřeb
2) pacient	<ul style="list-style-type: none">• jedinec vyžadující pomoc při dosahování zdraví a nezávislosti nebo klidného umírání, duše a tělo jsou neoddělitelné
3) role sestry	<ul style="list-style-type: none">• udržet nezávislost• navracet nezávislost
4) zdroj obtíží	<ul style="list-style-type: none">• nedostatek síly, vůle, vědomostí
5) ohnisko zásahu	<ul style="list-style-type: none">• deficit, který je zdrojem potíží pacienta
6) způsob zásahu	<ul style="list-style-type: none">• činnosti nahrazující, doplňující, podporující nebo zvyšující sílu, vůli, vědomosti
7) důsledky	<ul style="list-style-type: none">• zvýšení rozsahu nezávislosti při uspokojování potřeb nebo klidná smrt

Koncepce teorie

1) základní potřeby

Koncepce teorie

1) 14 základních potřeb pacienta

biologické oblast

1. normální dýchání
2. dostatečný příjem potravy a tekutin
3. vylučování
4. pohyb a udržování vhodné polohy
5. spánek a odpočinek
6. vhodné oblečení, oblékání a svlékání
7. udržování fyziologické tělesné teploty
8. udržování upravenosti a čistota těla
9. odstraňování rizik z životního prostředí a zabraňování vzniku poškození sebe i druhých

psychické oblast

10. komunikace s jinými osobami, vyjadřování emocí, potřeb, obav a názorů
11. učení, objevování nového

sociální oblast

12. smysluplná práce
13. hry nebo účast na různých formách odpočinku a rekreace

spirituální oblast

14. vyznávání vlastní víry

Koncepce teorie

2) základní ošetrovatelská péče

- péče vyžadována kteroukoliv osobou
- odvozená z individuálních potřeb pacienta
- ovlivnění podmínkami a patologickým stavem

3) 14 komponentů základní ošetrovatelské péče

1. pomoc pacientovi normálně dýchat
2. pomoc pacientovi při příjmu a potravy a tekutin
3. pomoc pacientovi při vylučování
- .
- .
- .
- 14.

Koncepce teorie

4) fáze poskytování základní ošetrovatelské péče

1. fáze

- zjištění, ve kterých 14 oblastí má pacient
 - nedostatek **sil**
 - nedostatek **vůle**
 - nedostatek **vědomostí**
- určení oblastí s následným plánováním zásahu pomoci a realizováním

2. fáze

- poskytnutí adekvátní pomoci
- zlepšení narušeného zdraví či patologického stavu

3. fáze

- edukace pacienta, jeho rodiny, ...

Koncepce teorie

plán základní ošetrovatelské péče

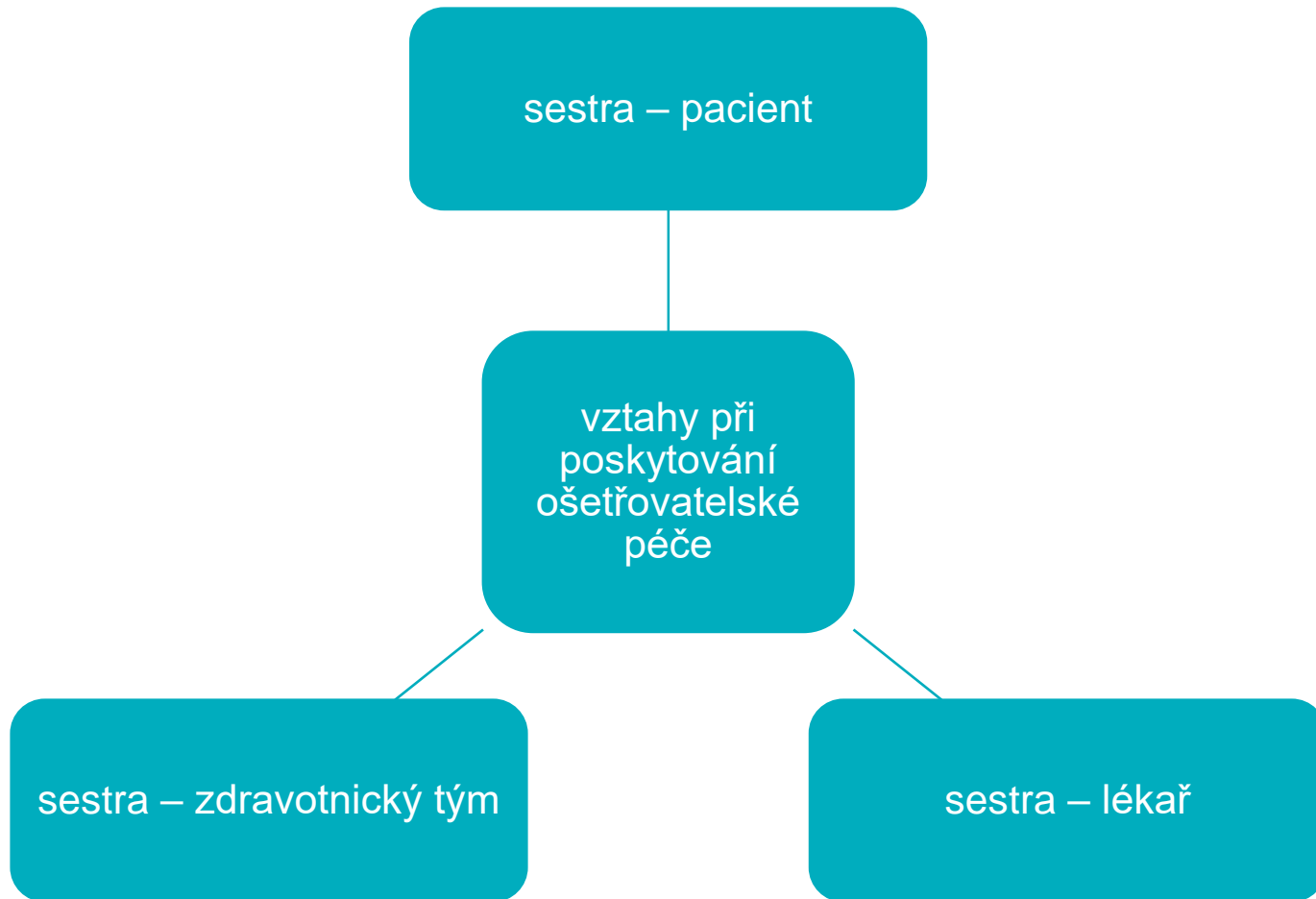
- písemné plánování ošetrovatelské péče
- sestavují jej sestra a pacient
- slouží celému zdravotnickému týmu
- zajištění jednotnosti a kontinuity péče
- lze jej průběžně modifikovat dle potřeb pacienta
- měl by být v souladu s lékařským plánem

funkce sestry

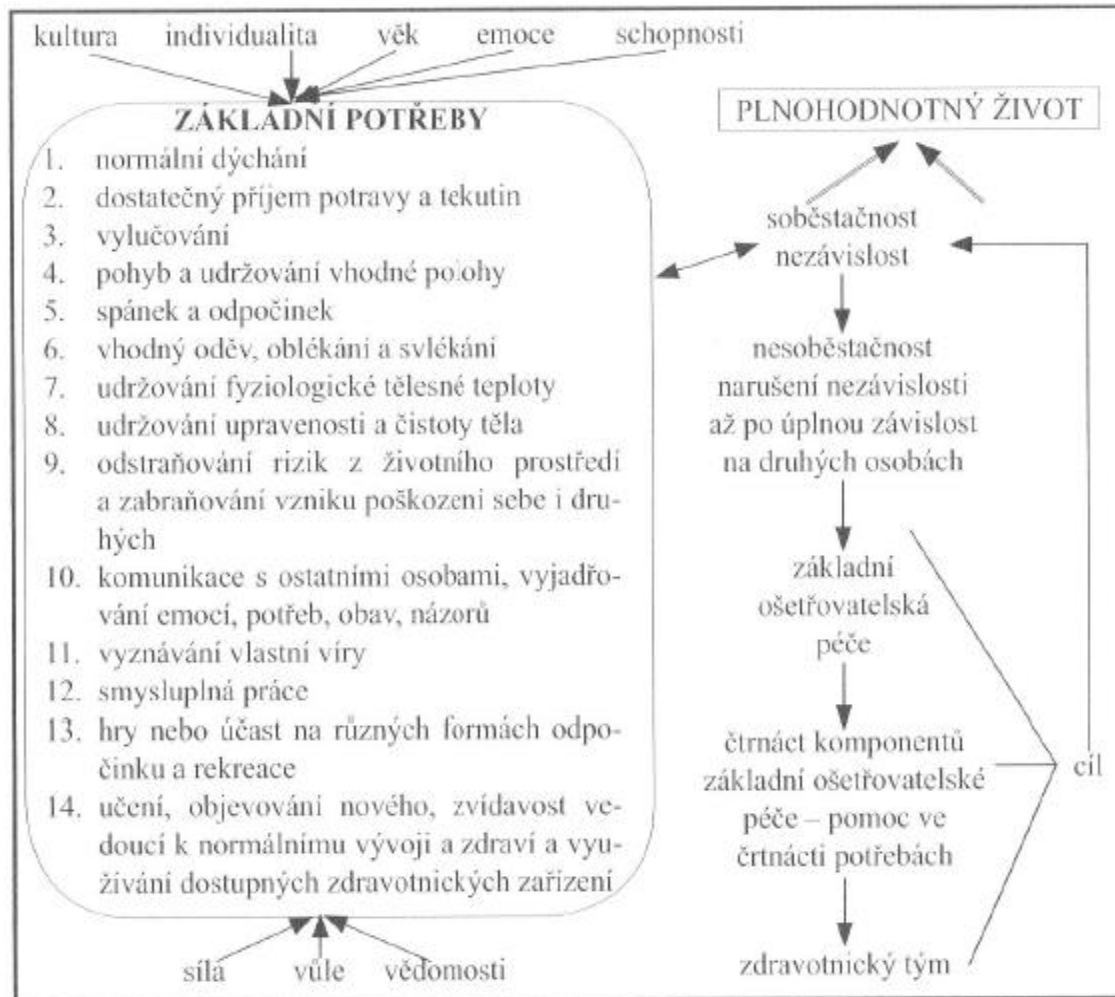
- **funkce lékaře** (diagnostika, terapie, určení prognózy)
- **funkce sestry** (reakce na potřeby pacienta)

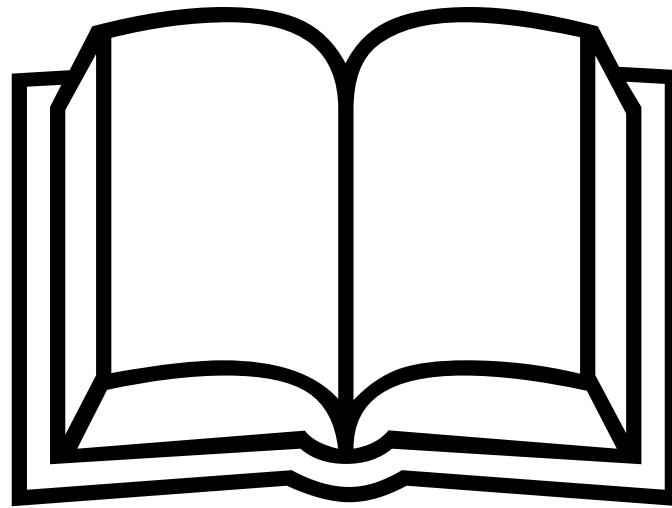
Koncepce teorie

Virginia Henderson – souhrn modelu

Praktická aplikace

Praktická aplikace

aplikace na onemocnění _____

biologické oblast

1. normální dýchání _____
2. dostatečný příjem potravy a tekutin _____
3. vylučování _____
4. pohyb a udržování vhodné polohy _____
5. spánek a odpočinek _____
6. vhodné oblečení, oblékání a svlékání _____
7. udržování fyziologické tělesné teploty _____
8. udržování upravenosti a čistota těla _____
9. odstraňování rizik z životního prostředí a zabraňování vzniku poškození sebe i druhých

psychické oblast

10. komunikace s jinými osobami, vyjadřování emocí, potřeb, obav a názorů _____
11. učení, objevování nového _____

sociální oblast

12. smysluplná práce _____
13. hry nebo účast na různých formách odpočinku a rekreace _____

spirituální oblast

14. vyznávání vlastní víry _____

Praktická aplikace

2) základní ošetrovatelská péče

3) 14 komponentů základní ošetrovatelské péče

4) fáze poskytování základní ošetrovatelské péče

1. fáze

- v každé oblasti určit

- síla/schopnost

- vůle

- vědomost

2. fáze

- zlepšení zdraví

3. fáze

- edukace

Použitá literatura

PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetrovatelství v kostce*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1211-3.

PODRAZILOVÁ, Petra a kol. *Teorie ošetrovatelství: skripta pro bakalářské studijní obory*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2016. ISBN 978-80-7494-297-6.

DĚKUJI ZA POZORNOST

